

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Філологічний факультет
Кафедра української літератури

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Українознавство і фольклор в ЗЗСО»
вибіркова

Освітньо-професійна програма «Українська мова та література»
Спеціальність 014 Середня освіта
Галузь знань 01 Освіта
Рівень вищої освіти перший бакалаврський
Філологічний факультет
Мова навчання українська

Розробник: Костик Василь Васильович, доцент кафедри української літератури,
кандидат філологічних наук, доцент

Профайл викладача (-ів) [Костик Василь Васильович](#)

Контактний тел. 0372584836

E-mail: kostyk_vv@ukr.net

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/enrol/index.php?id=7597>

Консультації Онлайн-консультації: П'ятниця 11.30 – 13.00
Очні консультації: за попередньою домовленістю.
(Вівторок з 13.00 до 14.20).

1. Анотація навчальної дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Українознавство є системною, інтегративною наукою цілісності, що вивчає українську людину, Україну та світове українство у часопросторі, його взаємозв'язки з іншими народами. Українознавство структуроване за конценрамами.

2. Мета навчальної дисципліни: Метою та завданням українознавства як навчально-виховного предмета є виховання патріота, громадянина української держави, свідомого державотворця, творчої особистості, яка співпрацюватиме зі світом на засадах кооперації, буде здатна реалізувати своє власне покликання та реалізовувати покликання української нації.

Курс «Українознавство і фольклор в ЗЗСО» є надзвичайно важливим для становлення світогляду українських студентів, зокрема їхнього ставлення до світу. Знання, вміння та навички, здобуті в процесі його вивчення сприяють становленню кожного студента як творця – себе, своєї родини, держави, світу.

3. Пререквізити. «Усна народна творчість», «Актуальні питання історії і культури України».

Постреквізити. «Історія української літератури (кінець XIX – початок XX ст.)». «Історія української літератури (перша половина XX століття)», «Література Буковини кінця XIX – початку XX ст.», ознайомлювальна педагогічна практика.

4. Результати навчання.

Загальні компетентності:

ЗК 8. Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі, впроваджувати інновації, обирати різноманітні підходи до розв'язання проблем у професійній діяльності.

Фахові компетентності:

ФК 16. Розуміння змісту й принципів побудови програм з української мови та літератури; особливостей підручників та навчальних посібників; уміння підбирати навчально-методичні матеріали для проведення занять.

Програмні результати навчання:

ПРН 11. Застосовувати різноманітні методи і форми навчання, сучасні прийоми керівництва навчальною, суспільною і творчою діяльністю учнівських колективів.

ПРН 15. Застосовувати комплекс здобутих філологічних знань для розв'язання професійних завдань.

ПРН 18. Аналізувати й інтерпретувати художні твори української та зарубіжної літератур й усної народної творчості.

ПРН 20. Здійснювати літературознавчий аналіз текстів різноманітних жанрів, володіти основними поняттями, концепціями і фактами сучасного літературознавства, вільно оперувати літературознавчим матеріалом та термінологією.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лекц.	прак./ семін.	лаб.	інд.	с.р.		лекц.	прак./ семін.	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми навчальних занять	Змістовий модуль 1 Особистість українця, родина, рід, народ, держава Україна											
Тема 1. Українознавство як наука.	10	2	2			6	10	1				9
Тема 2. Національна свідомість особистості.	10	2	2			6	10		1			9
Тема 3. Родина і рід Українців.	10	2	2			6	10	1				9
Тема 4. Український народ.	10	2	2			6	10		1			9
Тема 5. Держава Україна.	10	2	2			6	10	1				9
Тема 6. Українська діаспора.	10	2	2			6	10		1			9
Разом за ЗМ1	60	12	12			36	60	3	3			54
Теми навчальних занять	Змістовий модуль 2 Сучасний український фольклор											
Тема 7. Міфи про Землю. Легенди про Україну. Народні казки. Прислів'я та приказки (5 кл.).	10	2	4			4	9	1				8
Тема 8. Сучасні календарно-обрядові пісні. Дитячий фольклор (вивчення у 6 кл.).	8	2	2			4	9		1			8
Тема 9. Суспільно-побутові пісні. Коломийки (7 кл.).	8	2	2			4	10	1	1			8
Тема 10. Історичні пісні. Пісні Марусі Чурай. Думи (8 кл.).	12	4	4			4	10	1	1			8

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лекц.	прак./ семін.	лаб.	інд.	с.р.		лекц.	прак./ семін.	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 11. Родинно-побутові пісні. Обряд українського весілля. Народні балади (9 кл.)	10	4	2			4	10	1	1			8
Тема 12. Народні оповіді про голодомори. Стрілецькі, повстанські, емігрантські, колгоспні пісні.	12	4	4			4	12	1	1			10
Разом за ЗМ 2	60	18	18			24	60	5	5			50
Усього годин	120	30	30			60	120	8	8			104
<i>Підсумкова форма контролю</i>	<i>залік</i>											

5.2. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Історія мого роду (скласти / намалювати генеалогічне дерево). Описати рід занять дідуся і бабусі, батьків.	20
2.	Улюблене календарне свято моєї родини. Тексти пісень, які побутують серед членів моєї родини (колядки і щедрівки, ліричні пісні і т. д.).	20
3.	Традиційні національні строї моєї родини (сорочка, верхній одяг, взуття, головні убори).	20
	Усього	60

6. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

І. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- Словесні: лекція (традиційна, проблемна), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- Практичні: аналіз художнього тексту.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

7. Контроль та оцінювання результатів навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни

Форма підсумкового контролю – залік.

Критерії оцінювання

Оцінка А (90-100) балів. Студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.

Оцінка В (80-89 балів). Студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

Оцінка С (70-79 балів). Студент у цілому володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних та письмових відповідей, але не використовує при цьому обов'язкову літературу. При викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неточності та незначні помилки.

Оцінка D (60-69 балів). Студент у цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

Е (50-59 балів). Студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

FX- F (0-49 балів). Студент частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових

відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.

8. Рекомендована література – основна

1. Давидюк В. Вибрані лекції з українського фольклору. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Луцьк: ПВД «Твердиня», 2014.
2. Дмитренко М. Актуальна фольклористика: Академічний дискурс і навчально-освітній процес: Монографія. К.: Сталь, 2019. 349 с.
3. Дмитренко М. К. Українська фольклористика: проблеми методології: монографія. К.: ПАЛИВОДА А. В., 2014. 364 с.
4. Дмитренко М. Український фольклор: Жанри неказкової прози. Монографія. К.: ПАЛИВОДА А. В., 2023. 368 с.
5. Жайворонок В. В. Антологія знаків української етнокультури. К.: Наукова думка, 2018.
6. Іваницький А. І. Хрестоматія з українського музичного фольклору (з поясненнями та коментарями). Навчальний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв I-IV рівнів акредитації. Вінниця: НОВА КНИГА, 2008. 520 с.
7. Кожоляно О. Календарні свята та обряди українців Буковини: семантика і символіка. Чернівці: Друк Арт, 2014.
8. Кононенко О. А. Українська міфологія. Духи, персони, обряди. Харків: Фоліо, 2023. 413 с.
9. Кононенко О. Українська міфологія. Зброя, ритуали, обереги. Харків: Фоліо, 2023.
10. Кононенко П. П. Українознавство: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Міленіум, 2006.
11. Радзіх С. Вивчення фольклору на уроках української літератури. 5-9 класи. Тернопіль: Підручники і посібники, 2007.
12. Сергійчук З. О. Українознавство: Навчальний посібник. К.: Університет «Україна», 2011.
13. Українознавство. 5-12 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. К.: Українське агентство інформації та друку «РАДА», 2008.
14. Український фольклор: методологія дослідження, динаміка функціонування: Колективна монографія / За ред. д. філол. н., проф. М. К. Дмитренка. К.: ПАЛИВОДА А. В., 2014. 252 с.

9. Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua/node/6207>
2. <https://naurok.com.ua/ukra-noznavstvo-yak-sistema-naukovih-znan-pro-ukra-nu-ta-ukra-nstvo-131649.html>
3. <https://vue.gov.ua/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE>
4. <https://osvita.ua/school/method/upbring/363/>
5. <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F:%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE>